

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 294

1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun 15 inci Maddesinin Değişik Son Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/683)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K.Gn.Md. 18/101-1903/04042

1 . 5 . 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 1.5.1985 tarihinde kararlaştırılan «1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 15 inci Maddesinin Değişik Son Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Komisyonlarda ve Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

GENEL GEREKÇE

1982 Anayasasının 19 uncu maddesinde kişi hürriyeti ve güvenliği hüküm altına alınmıştır. Söz konusu maddenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, kişilerin en kısa zamanda bağımsız ve tarafsız hâkim güvencesine kavuşturulması esastır. Anayasa bu süreyi, normal hallerde münferit suçlar için 48 saat, topluca işlenen suçlarda ise azamî 15 gün olarak belirlemiştir. Ancak, bu sürelerin olağanüstü hal, sıkıyönetim ve savaş hallerinde uzatılabileceği aynı maddede hükme bağlanmıştır.

Anayasanın bu hükmü karşısında, normal haller için göz altında bulundurma süreleri 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 128 inci maddesinde münferit suçlar için 48 saat, topluca işlenen suçlar için azamî 15 gün olarak belirlenmiştir.

1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 15 inci maddesinin son fıkrasında da sıkıyönetim hallerindeki gözetim süresi tespit edilmiş bulunmaktadır. Söz konusu hükme göre daha önce azamî 90 güne kadar olan bu süre 2515 sayılı Kanunla 30 - 45 gün olarak yeniden belirlenmiş bulunmaktadır. Söz konusu hüküm yeniden incelenmiş ve bu sürelerin fazla bulunduğu sonucuna varılarak süreyi kısaltmak amacıyla bu Tasarı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

1. Tasarının 1 inci maddesiyle 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 2515 sayılı Kanunla değişik 15 inci maddesinin son fıkrasındaki 30 günlük gözaltında bulundurma süresi 15 güne, 45 günlük azamî süre ise 30 güne indirilmektedir.

2. Söz konusu Kanunda yapılan bu değişiklik sebebiyle, halen gözaltında bulunanlar bakımından da bir intikal hükmü getirilmesi zorunlu görülmüştür. Getirilen bu hükümle, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 30 günden fazla bir süreden beri gözaltında bulunanların haklarında yürütülmekte olan soruşturmaların sonuçlandırılabilmesine imkân tanımak için 48 saatlik bir süre getirilmiş ancak, mevcut gözaltı süresi ile bu ek 48 saatlik sürenin toplamının halen meri olan azamî 45 günlük gözaltı süresini geçmemesi öngörülmüştür.

3. Tasarının 2 nci maddesi yürürlük, 3 üncü maddesi ise yürütme ile ilgilidir.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

Esas No. : 1/683

Karar No. : 56

1 . 5 . 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 15 inci Maddesinin Değişik Son Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Gerekçesi Komisyonumuzun 1.5.1985 günlü 18 inci Birleşiminde ilgili Bakanlık temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşüldü.

Tasarının tümü ve maddeleri ayrı ayrı tartışıldı. Gerekçesi uygun görülerek tasarı, Bakanlar Kurulundan gelen şekliyle aynen kabul edildi.

Raporumuz Genel Kurula sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
Necat Tunçsiper
Balıkesir

Üye
Kadri Altay
Antalya

Üye
Namık Kemal Şentürk
İstanbul

Üye
İbrahim Ural
İstanbul

Üye
Fazıl Osman Yöney
İstanbul

Üye
Mehmet Umur Akarca
Muğla

Üye
Osman Doğan
Şanlıurfa

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun 15 İnci Maddesinin Değişik Son Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 15 inci maddesinin 2515 sayılı Kanunla değişik son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Sıkıyönetim komutanı bu Kanunda yazılı suçlardan sanık kişileri sıkıyönetim komutanlığı nezdindeki askerî mahkemeye sevk ve tutuklanmaları gerekip gerekmediği hakkında bir karar alınıncaya kadar gözetim altında tutabilir. Bu süre 15 günden fazla olamaz. Ancak, delillerin araştırılıp tespitinin uzun süre alması sebebiyle sanıkların 15 gün içinde hâkim önüne çıkarılmalarına imkân bulunmaması halinde sanıklar soruşturmanın bitiminde ve herhalde 30 gün içinde yetkili hâkim önüne çıkarılırlar. Gözetim altında bulunanlar ilk 15 gün sonunda hâkim önüne çıkarılmadıkları takdirde sıkıyönetim komutanı bu kişilerin durumunu bu süre sonunda inceler ve hâkim önüne çıkarılıp çıkarılmamaları konusunda karar verir. Aynı kişi için aynı suç isnadı sebebiyle yeni deliller çıkması gibi haklı bir sebep yok iken bu yetki bir defedan fazla kullanılamaz.»

GEÇİCİ MADDE — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 30 günden fazla süreden beri gözetim altında bulunanlar en geç 48 saat içinde yetkili hâkim önüne çıkarılırlar. Ancak, gerekli işlemlerin yapılması için tanınan bu 48 saatlik süre sebebiyle, 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 15 inci maddesinin bu Kanunla değiştirilen son fıkrasındaki 45 günlük gözetim altında bulundurma müddeti hiç bir şekilde aşılamaz.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun 15 İnci Maddesinin Değişik Son Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Tasarının Geçici Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

1 . 5 . 1985

Başbakan
T. Özal

Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısı
İ. K. Erdem

Devlet Bakanı
C. Büyükbaş

Devlet Bakanı
A. Karaevli

İçişleri Bakanı
Y. Akbulut

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı
M. V. Dinçerler

Ulaştırma Bakanı
V. Atasoy

Sanayi ve Ticaret Bakanı
H. C. Aral

Devlet Bakanı
K. Oksay

Devlet Bakanı
A. Tenekeci

Adalet Bakanı
M. N. Eldem

Dışişleri Bakanı
V. Halefoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı
İ. S. Giray

Tarım Orman ve Köylüleri Bakanı
H. H. Doğan

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
S. N. Türel

Devlet Bakanı
A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı
M. T. Titiz

Millî Savunma Bakanı
Z. Yavuztürk

Maliye ve Gümrük Bakanı
A. K. Alptemoçin

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
M. Aydın

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
M. Kalemlî

Kültür ve Turizm Bakanı
M. M. Taşçıoğlu